

Załącznik nr 2

Autoreferat

1. Imię i nazwisko

Grażyna Strnad

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe/artystyczne - z podaniem nazwy, miejsca i roku ich uzyskania oraz tytułu rozprawy doktorskiej

W czerwcu 1994 r. uzyskałam dyplom magistra w zakresie filozofii na Wydziale Nauk Społecznych w Instytucie Filozofii (stacjonarne studia pięcioletnie ukończone w okresie trzech lat w trybie indywidualnym) na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Praca magisterska zatytułowana *Religie koreańskie w filozofii życia Koreańczyków* została napisana pod kierunkiem prof. dr hab. Bolesława Andrzejewskiego.

W 1999 r. ukończyłam studia podyplomowe w zakresie administracji na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W październiku 2000 r. rozpoczęłam stacjonarne studia doktoranckie na Wydziale Nauk Społecznych w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jako doktorantka zostałam przydzielona do Zakładu Teorii Polityki, kierowanego przez prof. dr hab. Zbigniewa Bloka. Profesor był także opiekunem naukowym i promotorem mojej rozprawy doktorskiej. Tytuł rozprawy doktorskiej: *Tranzycja systemu politycznego Korei Południowej*. Wybór problematyki południowokoreańskiej jako przedmiotu badań wynikał zarówno z moich wcześniejszych zainteresowań badawczych, jak i kontaktów zawodowych z Koreą Południową. W 2002 r. w ramach stypendium naukowego przyznanego mi przez Korea Foundation studiowałam w Korei Południowej na Uniwersytecie

Yonsei w Graduate School of International Studies. W okresie tym moim opiekunem naukowym był profesor nauk politycznych Chaibong Hahm.

Pracę nad rozprawą doktorską ukończyłam w 2004 r. Po powrocie z urlopu macierzyńskiego przystąpiłam w dniu 20 czerwca 2005 r. do obrony dysertacji w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Tym samym uzyskałam stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Recenzentami rozprawy byli prof. dr hab. Andrzej Stelmach (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) oraz prof. dr hab. Andrzej Jabłoński (Uniwersytet Wrocławski). Przedłożona dysertacja została bardzo dobrze oceniona przez recenzentów, jak i nagrodzona przez Prorektora ds. studiów doktoranckich prof. dr hab. Bogdana Walczaka.

3. Informacje o dotychczasowym zatrudnieniu w jednostkach naukowych/artystycznych

Od 1 października 2007 r. jestem zatrudniona w pełnym wymiarze w Wyższej Szkole Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa (WSNHiD) w Poznaniu¹ na stanowisku adiunkta. W ramach pracy realizuję zadania o charakterze naukowym i dydaktycznym. Ponadto w latach 2000-2001 (w okresie studiów doktoranckich) byłam zatrudniona w Wyższej Szkole Umiejętności Społecznych w Poznaniu i Koninie. W roku akademickim 2005/2006 prowadziłam zajęcia dydaktyczne w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

4. Wskazanie osiągnięcia wynikającego z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 ze zm.):

Zgodnie z art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm.), jako osiągnięcie naukowe stanowiące podstawę ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego wskazuję monografię pt. *Korea: Polityka Południa wobec Północy w latach 1948-2008. Zmiana i kontynuacja*.

¹ Wyższa Szkoła Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa jest w trakcie procedury zmiany nazwy Uczelni na Collegium Da Vinci.

a) Tytuł osiągnięcia naukowego: monografia *Korea: Polityka Południa wobec Północy w latach 1948-2008. Zmiana i kontynuacja*.

b) autor, rok wydania, nazwa wydawnictwa: Grażyna Strnad, *Korea: Polityka Południa wobec Północy w latach 1948-2008, Instytut Zachodni, Poznań 2014, ss. 600*.

c) Omówienie celu naukowego ww. pracy i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ich ewentualnego wykorzystania

Wybór tematyki głównego osiągnięcia naukowego w omawianym okresie wynika przede wszystkim z moich dotychczasowych zainteresowań oraz doświadczeń badawczych. Prezentowana monografia jest wyrazem moich wieloletnich zainteresowań poświęconych przede wszystkim Korei Południowej, a także ogólnie problematyce koreańskiej. Warto przy tym podkreślić, że Korea jako przedmiot badań politologicznych, nie cieszy się w Polsce szczególnym zainteresowaniem. Świadczy o tym ciągle niewielka liczba publikacji poświęconych temu zagadnieniu. W tym kontekście, monografia, która przybliży historię podzielonej Korei, jej specyficzne problemy, uwarunkowania kulturowo-cywilizacyjne, sytuację gospodarczą, społeczną i polityczną, wydaje się być potrzebna nie tylko ze względów naukowych. Praca jest więc próbą wypełnienia istniejącej luki.

Temat opracowania wydaje się ważny i uzasadniony ze względu na ciągle nieuregulowaną sytuację na Półwyspie Koreańskim. Problem relacji między państwami koreańskimi z pewnością niejednokrotnie będzie przedmiotem zainteresowania polityków, ekspertów ds. koreańskich czy międzynarodowej opinii publicznej. Nuklearna Korea Północna ciągle stanowi zagrożenie dla bezpieczeństwa regionu Azji Północno-Wschodniej. Wobec takiej sytuacji, zbadanie historycznych i tożsamościowych uwarunkowań południowokoreańskiej polityki wobec Korei Północnej oraz polityki konfrontacji, dialogu i pojednania może przyczynić się do lepszego zrozumienia złożonych i ciągle zmieniających się hybrydoidalnych stosunków międzykoreańskich.

Inspiracją do napisania książki o polityce międzykoreańskiej były wzruszające rozmowy z Koreańczykami na temat podziału Półwyspu Koreańskiego, a także brak publikacji o tej tematyce w j. polskim. Korea Południowa jest dla Polaków państwem ciągle mało znanym, pomimo że od dwudziestu sześciu lat Rzeczpospolita Polska oraz Republika Korei utrzymują stosunki dyplomatyczne. Republika Korei jako jeden z najważniejszych partnerów Polski w Azji odgrywa znaczącą rolę w polskiej polityce zagranicznej. Polska jest dla Korei Południowej najważniejszym rynkiem wśród państw Unii Europejskiej, które weszły do Wspólnoty w maju 2004 r. Według danych Export-Import Bank of Korea łączna kwota zainwestowana w Polsce przez przedsiębiorstwa południowokoreańskie wynosi 1,4 mld USD.

Korea Południowa należy do państw, które w ostatnim półwieczu osiągnęły najbardziej spektakularny sukces gospodarczy. W okresie zaledwie jednego pokolenia jeden z najbiedniejszych krajów awansował do grona najbardziej rozwiniętych i zaawansowanych technologicznie gospodarek świata. Jednakże na Półwyspie Koreańskim ciągle nie został rozwiązany wewnętrzny problem polityczny. Półwysep Koreański przez 1280 lat należał do jednego państwa. W 1945 r., po okresie 35-letniej okupacji japońskiej, Korea została podzielona na dwie strefy okupacyjne: amerykańską na południu i sowiecką na północy. Trzy lata później, w 1948 r., wbrew woli samych Koreańczyków, na Półwyspie proklamowano dwa państwa koreańskie: Republikę Korei (Koreę Południową) i Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną (Koreę Północną). Kształtujących się odtąd stosunków międzykoreańskich nie można zrozumieć bez odniesienia się do panującej wówczas zimnowojennej rywalizacji pomiędzy blokiem wschodnim a państwami zachodnimi, której wyrazem była m.in. trzyletnia wojna koreańska. Było to pierwsze bezpośrednie starcie sił zbrojnych państw zachodnich z wojskami komunistycznymi.

W okresie zimnej wojny porządek światowy opierał się na systemie dwubiegunowym, w którym dominującą pozycję zajmowały dwa mocarstwa: Stany Zjednoczone i Związek Sowiecki. Tożsamość polityczna Korei Południowej, należącej do obozu państw kapitalistycznych, była zdominowana w tym okresie przez zimnowojenny podział świata, który uniemożliwiał lub co najmniej ograniczał wzajemne kontakty obu Korei; Korea Północna bowiem należała do państw bloku socjalistycznego. Dopiero wraz z nadejściem zmian na przełomie lat 80. i 90. XX wieku istniejący układ sił uległ głębokim przeobrażeniom. Zakończenie zimnej wojny oraz kształtujący się po 1989 r. porządek międzynarodowy stworzyły nowe perspektywy i wyzwania dla stosunków międzykoreańskich. W obliczu zachodzących zmian polityka konfrontacji między dwoma państwami Półwyspu Koreańskiego straciła swoje ideologiczne uzasadnienie. Ponadto proces

demokratyzacji południowokoreańskiego systemu politycznego pod koniec lat 80. także umożliwił otwarcie nowego rozdziału w polityce Korei Południowej wobec Korei Północnej. Możliwe stało się stopniowe przechodzenie od polityki konfrontacji z elementami dialogu do polityki dialogu z elementami konfrontacji.

Głównym celem monografii jest wyjaśnienie charakteru, zasięgu i skutków polityki południowokoreańskiej wobec Korei Północnej w latach 1948-2008. W różnych okresach w polityce tej dominowały: antykomunizm, tożsamość narodowa, konfrontacja, pojednanie, współpraca, dążenie do zjednoczenia, kompromisy i dialog, udzielanie pomocy żywnościowej i humanitarnej, a także problem bezpieczeństwa i północnokoreański program zbrojeń jądrowych. Książka zawiera próbę ujęcia zależności między istniejącą w danym okresie tożsamością polityczną Korei Południowej a polityką kolejnych rządów. Zamierzeniem autorki jest wykazanie kluczowej roli czynników tożsamościowych w procesie przekształceń, jakie zachodziły w charakteryzującej się znaczną ambiwalencją polityce międzykoreańskiej. Kategoria tożsamości stała się pomocnym narzędziem, służącym do wyjaśniania zmian w polityce rządu Korei Południowej wobec Korei Północnej. Z punktu widzenia postawionego celu badań pomocne były również kategorie: tożsamości narodowej, narodu i nacjonalizmu.

Główną hipotezą badawczą jest konstatacja, że charakter południowokoreańskiej polityki wobec Korei Północnej uwarunkowany był występującą w danym okresie tożsamością państwa, która z kolei implikowała określony paradygmat stosunku wobec Korei Północnej. Innymi słowy zmiany w polityce rządów poszczególnych administracji wynikały ze zmiany tożsamości państwa. Uznając, że tożsamość odgrywała decydującą rolę w kształtowaniu polityki południowokoreańskiej wobec Korei Północnej, analizowanie jej zmian prowadzono z perspektywy dwóch paradygmatów: państwowocentrycznego i narodowocentrycznego. Każdy z paradygmatów prezentuje odmienne podejście do stosunków międzykoreańskich. Paradygmat państwowocentryczny zakłada, że stosunki między dwoma Koreami powinny być stosunkami występującymi między dwoma suwerennymi państwami. Paradygmat ten podkreśla, że stosunki międzykoreańskie są wzajemnie antagonistyczne, a także wskazuje na znaczenie układu sojuszniczego ze Stanami Zjednoczonymi. Ponadto u jego podstaw leży ideologia antykomunistyczna. Z kolei paradygmat narodowocentryczny przyjmuje, że dwa państwa koreańskie nie są dla siebie zagranicą, co oznacza, iż stosunki międzykoreańskie winny mieć charakter specjalny. W podejściu tym podkreśla się również, że polityka międzykoreańska jest przede wszystkim wewnętrznym problemem Koreańczyków, którzy

tworzą jeden etnicznie homogeniczny naród. Paradygmat ten zakłada prowadzenie polityki pojednania, dialogu i współpracy wobec Korei Północnej.

Podkreślając występujący w południowokoreańskiej polityce konflikt między dwoma tożsamościami (koreańską tożsamością etniczną a południowokoreańską tożsamością polityczną/obywatelską), w przyjętej koncepcji badań starano się odzwierciedlić tożsamościowy dualizm. Ponadto wyjaśnianie polityki, jej zmiany i kontynuacji prowadzono przy uwzględnieniu zmian w systemie politycznym Korei Południowej i istotnych przemian na wewnętrznej scenie politycznej.

Do jednych z najważniejszych pytań, jakie zostały postawione w procesie badawczym należały: Jakie były okoliczności i przyczyny podziału Korei? Czy mimo podziału narodu koreańskiego i utworzenia dwóch organizmów państwowych Koreańczycy na Południu nadal mieli poczucie jedności z Koreańczykami z Północy? Czy Korea Południowa ma podwójną tożsamość? Co jest istotą koreańskiej tożsamości narodowej? Czy tożsamość Korei Południowej ma postać hybrydoidalną? Jak dualizm tożsamościowy oddziaływał na charakter południowokoreańskiej polityki wobec Korei Północnej? Czym było ustanowienie polityki północnej w okresie rządów Roh Tae Woo? Z czego wynikały pierwszy i drugi północnokoreański kryzys jądrowy? Jakie znaczenie dla narodu koreańskiego miało pierwsze spotkanie na szczycie przywódców dwóch państw koreańskich Kim Dae Junga i Kim Dzong Ila w 2000 r.? Jakie znaczenie dla stosunków międzykoreańskich miała Polityka Słonecznego Blasku? Jakie znaczenie dla narodu koreańskiego miało drugie spotkanie na szczycie przywódców dwóch państw koreańskich Roh Moo Hyuna i Kim Dzong Ila w 2007 r.? Jakie znaczenie dla stosunków międzykoreańskich miała Polityka Pokoju i Dobrobytu? W jakim celu prowadzono rozmowy sześciostronne? Dlaczego polityka progresywna zakończyła się wraz z administracją Roh Moo Hyuna ?

Kompleksowej analizie problemu południowokoreańskiej polityki wobec Korei Północnej podporządkowana jest także struktura pracy ujęta problemowo, przy zachowaniu układu chronologicznego w ramach poszczególnych części i rozdziałów.

Praca składa się z trzech części. Część pierwsza poświęcona jest uwarunkowaniom historycznym i tożsamościowym polityki południowokoreańskiej wobec Korei Północnej i zawiera dwa rozdziały. Rozdział pierwszy przedstawia tło historyczne ukazując wspólną dla obu Korei mitologię. Ukazana jest w nim także sytuacja społeczno-polityczna przed podziałem na dwa państwa. Poznanie historii Korei przed podziałem jest istotne dla zrozumienia współczesnych problemów współistnienia dwóch państw na Półwyspie Koreańskim, stosunków międzykoreańskich i polityki Korei Południowej wobec Korei

Północnej. Żadne bowiem rozważania dotyczące ambiwalentnej natury stosunków międzykoreańskich nie będą w pełni zrozumiałe bez odwołania się do koreańskiej mitologii, historii i tradycji. W rozdziale drugim skoncentrowano się na analizie uwarunkowań tożsamościowych. Problematykę tożsamości rozpoczęto od przedstawienia różnorodnych jej ujęć i interpretacji zaprezentowanych na gruncie nauk społecznych i humanistycznych. Szczególny akcent położono na tożsamość narodową, naród i nacjonalizm. Ukazano w nim również główne dylematy tożsamościowe (południowo) koreańskiego narodu i państwa.

Część druga, zatytułowana Polityka konfrontacji w okresie rządów autorytarnych, obejmuje trzy rozdziały. Rozdział pierwszy dotyczy antykomunizmu w okresie rządów Syngmana Rhee. Ideologia antykomunistyczna, która pojawiła się na Półwyspie Koreańskim już w okresie okupacji japońskiej, była podstawą rządów prezydenta Rhee. W rozdziale tym przedstawiono wojnę koreańską, a także powojenną sytuację społeczno-polityczną Korei Południowej i jej implikacje. Rozdział drugi został poświęcony polityce antykomunistycznej w okresie rządów Park Chung Hee. Przedmiotem zainteresowania tego rozdziału są deklaracje pokojowego zjednoczenia Korei, przedstawione przez nie uznające siebie nawzajem dwa państwa koreańskie, jakie pojawiły się po upadku rządów Syngmana Rhee. Ukazano w nim przejęcie i sprawowanie władzy w państwie przez generała Parka. Podkreślono tutaj znaczenie nacjonalizmu gospodarczego w rozwoju i modernizacji Korei Południowej, a także ukazano podejmowane przez rząd próby utworzenia odrębnego „narodu południowokoreańskiego”. Następnie skoncentrowano się na okolicznościach, w jakich zostały nawiązane pierwsze kontakty międzykoreańskie. Wielkim osiągnięciem administracji prezydenta Parka było wydanie 4 lipca 1972 r. przez rządy obu Korei Wspólnego Komunikatu.

W rozdziale trzecim ukazano proces liberalizacji polityki antykomunistycznej w okresie rządów Chun Doo Hwana. Zarys sytuacji politycznej, która doprowadziła do wewnętrznego przewrotu wojskowego generała Chun Doo Hwana, poprzedza przedstawienie autorytarnych rządów Chuna. Jednocześnie wskazano na zwiększającą się przestrzeń dla prodemokratycznych działań opozycji. Ważnym zagadnieniem w tym rozdziale są podejmowane przez dwa państwa koreańskie próby nawiązywania dialogu i towarzyszące temu konfrontacje. Na szczególną uwagę zasługują przedolimpijskie działania dyplomatyczne rządu Chuna, mające na celu wzmocnienie międzynarodowej pozycji Korei Południowej, nawiązanie kontaktów dyplomatycznych z państwami bloku socjalistycznego, szczególnie ze Związkiem Sowieckim i Chińską Republiką Ludową, a także pozyskanie rynków zbytu dla południowokoreańskich towarów eksportowych.

Część trzecia, traktująca o polityce dialogu i pojednania w okresie procesu demokratyzacji, składa się z czterech rozdziałów. W rozdziale pierwszym została przedstawiona polityka w okresie rządów Roh Tae Woo. Uwzględniając proces demokratycznej tranzycji, ukazano prodemokratyczną deklarację Roha, kampanię wyborczą i bezpośrednie wybory prezydenckie, w których zwycięzcą został kandydat Demokratycznej Partii Sprawiedliwości. W kontekście demokratycznych zmian zachodzących na południowokoreańskiej scenie politycznej wydarzeniem szczególnym było ustanowienie w 1988 r. polityki północnej, którą uznano za przełom w stosunkach międzykoreańskich. Polityka ta stała się podstawą do zawarcia znaczących międzykoreańskich umów, które stały się podstawą rozwoju stosunków między dwoma państwami koreańskimi: Zasadnicze porozumienie o pojednaniu, nieagresji, wymianie i współpracy między Południem a Północą podpisane 13 grudnia 1991 r. oraz Wspólną deklarację o denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego podpisaną 31 grudnia 1991 r. Dokumenty te były największym sukcesem administracji prezydenta Roha.

Rozdział drugi poświęcony jest polityce prowadzonej przez Kim Young Sama. Zostały w nim przedstawione wyzwania stojące przed pierwszą od 30 lat cywilną prezydenturą. Wybory prezydenckie w 1992 r. były dowodem na internalizację wartości i postaw demokratycznych w Korei Południowej. W okresie tym stosunki międzykoreańskie ponownie ochłodziły się z powodu północnokoreańskiego programu nuklearnego. Dopiero podpisane w Genewie tzw. Porozumienie Ramowe między Koreą Północną a Stanami Zjednoczonymi umożliwiło wznowienie dialogu międzykoreańskiego. W rozdziale poruszono także zagadnienie północnokoreańskiego kryzysu żywnościowego oraz międzykoreańskiej współpracy gospodarczej. W rozdziale trzecim zatytułowanym „Polityka w okresie rządów Kim Dae Junga” na początku zostały przedstawione główne problemy administracji prezydenta Kima. Ukazano działania rządu na rzecz przezwyciężenia azjatyckiego kryzysu finansowego, jaki doświadczył Koreę Południową w 1997 r. Następnie poddano analizie centralny punkt rozdziału – Politykę Słonecznego Blasku, ukierunkowaną na pokojową koegzystencję dwóch państw koreańskich. Polityka ta zakładała odejście od zimnowojennej konfrontacji na rzecz dialogu i współpracy oraz umożliwiła międzykoreańską współpracę i wymianę. Rozdział ten jest szczególnie ważny z punktu widzenia zmiany, jaka nastąpiła w polityce Korei Południowej wobec Korei Północnej. Należy podkreślić, że pomimo drugiego północnokoreańskiego kryzysu jądrowego, dialog i współpraca międzykoreańska były przez rząd Kim Dae Junga kontynuowane. Sytuacja ta uwidoczniła silne wewnętrzne podziały między blokami konserwatystów a progresistów dotyczące stosunku do Korei Północnej. W rozdziale czwartym, odnoszącym się do polityki w okresie rządów Roh Moo

Hyuna, przedstawiono wyzwania i dylematy administracji prezydenta Roha. Ukazano wewnętrzne spory polityczne dotyczące kontynuacji polityki zaangażowania wobec Korei Północnej i „pieniędzy za szczyt międzykoreański” z 2000 r., a także sytuację związaną z impeachmentem prezydenta Roha. W rozdziale tym poddano analizie prowadzone od 2003 r. rozmowy sześciostronne i związane z tym problem północnokoreańskiego programu atomowego. Należy podkreślić, że to właśnie w okresie rządów Roh Moo Hyuna, pomimo trwającego kryzysu jądrowego, nastąpiła intensyfikacja działań na rzecz dialogu i współpracy międzykoreańskiej. Jednakże zwycięstwo w siedemnastych wyborach prezydenckich kandydata konserwatystów zakończyło okres rządów progresywnych w Korei Południowej. Nowy prezydent, Lee Myung Bak, zapowiedział odejście od bezwarunkowej współpracy i dialogu z Koreą Północną.

Podstawę prowadzonych badań stanowiła analiza materiałów źródłowych oraz publikacji naukowych, głównie w oparciu o literaturę anglojęzyczną, a także opracowania w języku koreańskim. W poszukiwaniu odpowiedzi na pytania postawione w niniejszej pracy pomocne były także przeprowadzone przez autorkę rozmowy z południowokoreańskimi politykami, naukowcami, ekspertami, dziennikarzami, jak i ze zwykłymi obywatelami Republiki Korei.

Badania nad charakterem, zasięgiem i skutkami polityki Korei Południowej wobec Korei Północnej pozwalają na sformułowanie wniosku, że w latach 1948-2008 u jej podstaw leżała zarówno spuścizna historyczna, sytuacja międzynarodowa, jak i sytuacja wewnętrzna. Osiągnięte wyniki umożliwiły zweryfikowanie i potwierdzenie głównej hipotezy badawczej postawionej we Wstępie, że charakter południowokoreańskiej polityki wobec Korei Północnej zależał od obowiązującej w danym okresie koncepcji tożsamości państwa, która z kolei pociągała za sobą określony paradygmat stosunku do Korei Północnej. Oznaczało to, że zmiany w polityce kolejnych rządów wobec Korei Północnej zależały od zmian zachodzących w tożsamości państwa południowokoreańskiego.

Jak starano się wykazać w pracy, stosunki międzykoreańskie w okresie autorytarnych rządów (występowanie zimnej wojny na świecie) charakteryzowało przede wszystkim konfrontacyjne podejście i wrogość, a w okresie demokratyzacji południowokoreańskiego systemu politycznego (od końca lat 80. wraz z postępującym rozpadem układu zimnowojennego) większe otwarcie na dialog, współpracę i pojednanie narodowe.

Stosunki międzykoreańskie stanowią od lat nierozwiązany spór będący pozostałością zimnowojennej rywalizacji wielkich mocarstw. Są odbiciem dylematów tożsamościowych narodu koreańskiego i południowokoreańskiego państwa. Występujący w południowokoreańskiej polityce konflikt między dwoma tożsamościami (koreańską

tożsamością etniczną a południowokoreańską tożsamością polityczną) można przedstawić w pytaniu – Kim są dla siebie Koreańczycy zamieszkujący dwa państwa koreańskie – „braćmi (*dongp'o*) czy wrogami (*chök*)”? Czym są dla siebie dwa państwa koreańskie, utworzone na fundamentach zimnowojennego podziału świata, zamieszkane przez jeden naród koreański? Należy pamiętać, że Korea przez wieki była jednym państwem, w którym Koreańczycy stanowili jeden naród, połączony wspólną mitologią, historią, językiem i kulturą.

5. Charakterystyka pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych (artystycznych)

W tym miejscu chciałabym podkreślić, że moja droga do pracy naukowo-badawczej nie była typowa, gdyż po ukończeniu studiów magisterskich podjęłam nawiązaną jeszcze w okresie studenckim współpracę z południowokoreańskimi przedstawicielstwami biznesowymi podejmującymi starania wejścia na rynki Europy Środkowo-Wschodniej. Nawiązane wówczas kontakty stały się bezcennym źródłem wiedzy o Korei i Koreańczykach, ich kulturze, tradycji, religiach, mentalności, a także problemach politycznych wynikających z faktu istnienia dwóch państw koreańskich. Umożliwiły podjęcie nauki języka koreańskiego, podróże do Korei Południowej, a także zgłębianie meandrow południowokoreańskiej polityki i stosunków międzykoreańskich w różnych ośrodkach akademickich.

5.1. Pozostałe obszary zainteresowań naukowych i osiągnięcia w tym zakresie

Na pozostałe osiągnięcia naukowe, nie uwzględnione w punkcie 4, składa się łącznie 25 publikacji naukowych opublikowanych w latach 2007-2014, w tym:

- jedna monografia w języku polskim
- współautorstwo monografii w języku polskim
- sześć artykułów w czasopismach naukowych (3 w j. angielskim)
- piętnaście rozdziałów w pracach zbiorowych

Poza tematyką polityki Korei Południowej wobec Korei Północnej, wskazaną jako główne osiągnięcie badawcze, w okresie po 2007 roku moja praca naukowa dotyczyła przede wszystkim następujących obszarów badawczych:

- demokracji i demokratyzacji systemu politycznego Korei Południowej

- stosunków międzykoreańskich oraz stosunków międzynarodowych w regionie Azji Wschodniej
- wybranych aspektów funkcjonowania państwa północnokoreańskiego (m.in. łamanie praw człowieka, problem broni atomowej)
- konfucjanizmu i wartości azjatyckich
- problematyki partycypacji politycznej kobiet

Tematyka dotycząca demokracji i demokratyzacji systemu politycznego Korei Południowej została zaprezentowana w następujących publikacjach:

Monografia: Grażyna Strnad, *Południowokoreańska droga do demokracji*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2010, ss. 324.

Publikacja *Południowokoreańska droga do demokracji* ma na celu ukazanie procesu formowania się i funkcjonowania systemu politycznego Korei Południowej w okresie jego zmiany. Podjęto w niej próbę dokonania analizy procesu upadku autorytarnego systemu politycznego, a następnie procesu tranzycji, zmierzającego do ukształtowania demokratycznego systemu politycznego, a także ukazano problemy konsolidacji południowokoreańskiej demokracji.

Monografia: Waldemar Dziak, Grażyna Strnad, *Republika Korei. Zarys ewolucji systemu politycznego*, Wydawnictwo Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Warszawa 2011, ss. 286.

Książka pod tytułem *Republika Korei. Zarys ewolucji systemu politycznego* ma na celu ukazanie południowokoreańskiego systemu politycznego (ze szczególnym uwzględnieniem systemu partyjnego). Ukazuje skomplikowane problemy transformacji politycznej Korei Południowej, obfitujące w gwałtowne przesilenia, nieoczekiwane zwroty akcji, demonstracje społeczne i skandale polityczne.

W ramach tego obszaru badawczego opublikowałam także następujące prace:

- *Demokracja w Korei Południowej w latach 1948-1993*, [w:] *Plemię, państwo, demokracja, Uwarunkowania kultury politycznej w krajach pozaeuropejskich*, pod red. Ryszarda Vorbricha, Wydawnictwo Biblioteka Telgte, Poznań 2007.

- *Południowokoreańskie wybory okresu tranzytacji 1987-1992*, [w:] *Czy upadek demokracji? Idee i wartości*, pod red. Andrzeja Stelmacha, Wydawnictwo Naukowe Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM, Poznań 2007.
- *Korea Foundation promotor studiów koreanistycznych na świecie*, [w:] *Problemy rozwoju państw azjatyckich*, pod. red. Joanny Marszałek Kawy, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2008.
- *Kultura polityczna społeczeństwa południowokoreańskiego w okresie demokratyzacji*, [w:] *Państwo i społeczeństwo. Kierunki rozwoju państw Azji Wschodniej i Południowo – Wschodniej*, pod. red. Joanny Marszałek Kawy, Wydawnictwo Adam Marszałek, 2010.
- *The Sixth Republic under Roh Tae Woo: The Genesis of South Korean Democracy, Polish Political Science. Yearbook 2010*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2010.
- *Południowokoreańscy przywódcy polityczni w polityce demokratyzacji* [w:] *Kryzys przywództwa we współczesnej polityce*, pod red. Szymona Bachrynowskiego, Agnieszki Durskiej, Wawrzyńca Konarskiego, Wydawnictwo Academica Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej, Warszawa 2011.
- *Radicalism of The South Korean Student Movement, 1980-1989* w: „Przegląd Zachodni” nr 4/2011.

W ramach problematyki stosunków międzykoreańskich, powiązanych także z tematyką mojego głównego osiągnięcia naukowego oraz stosunków międzynarodowych w regionie Azji Wschodniej opublikowałam następujące prace:

- *Półwysep Koreański – dwa państwa jeden naród*, „Problemy Humanistyki”, nr 14, Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa, Poznań 2008.
- *Polityka Blasku Słońca w stosunkach międzykoreańskich*, [w:] *Strategie w polityce azjatyckiej. Rozważania o aspiracjach i możliwościach współczesnej Azji*, pod. red. Joanny Marszałek-Kawy, Toruń 2011.
- *Contemplating Japanese and Korean Relations in Historical, Regional, and International Relations Theoretical Contexts*, [w:] „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne”, nr 29/ 2011.

- *Polityka w życiu Kim Dae Jung*, [w:] *Azjatyckie strategie polityki międzynarodowej i regionalnej*, pod red. Joanny Marszałek Kawy, Sylwestra Gardockiego, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012.
- *Wyzwania polityczne nowej Prezydent Republiki Korei Park Geun Hye* [w:] *Prawo i Polityka na wschód od Europy*, pod red. Joanny Marszałek Kawy, Patryka Wawrzyńskiego, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2012.
- *Rozmowy sześciostronne – dyplomatyczne wyzwanie wobec problemu demuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego*, [w:] „Przegląd Strategiczny” nr 1/2014.
- *Olimpijska dyplomacja prezydenta Chun Doo Hwana*, [w:] *Polityka państw azjatyckich. Wyzwania i dylematy*, pod red. Joanny Marszałek-Kawy, Karoliny J. Helnarskiej Toruń 2015.

W ramach obszaru badawczego dotyczącego wybranych aspektów funkcjonowania państwa północnokoreańskiego opublikowałam następujące prace:

- *Chrześcijaństwo w Korei Północnej - polityczne wyzwanie dla komunistycznego państwa dzucze*, „Athenaeum. Polskie Studia Politologiczne”, nr 24, Toruń 2010.
- *Korea Północna – między głodem a atomem*, [w:] *Solidarność humanitarna*, pod red. Joanny Dobrowolskiej-Polak, Wydawnictwo Instytutu Zachodniego, Poznań 2011.
- *Kim jest człowiek w państwie Kimów ? – rozważania o prawach człowieka w Korei Północnej*, [w:] *Od teorii do praktyki politycznej*, pod red. Małgorzaty Kołodziejczak, Remigiusza Rosickiego, Wydawnictwo Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Poznań 2012.

Zagadnienia związane z konfucjanizmem i wartościami azjatyckimi zostały opisane w następujących publikacjach:

- *Wartości azjatyckie w polityce Singapuru*, [w:] *Wartości w polityce. Między sprawnością a moralnością*, pod red. Jolanty Miluskiej, Wydawnictwo Naukowe Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM, Poznań 2011.
- *Demokracja konfucjańska w państwach wschodnioazjatyckich* [w:] *Dylematy współczesnej demokracji*, pod. red. Sylwestra Wróbla, Wydawnictwo Adam Marszałek Toruń 2011.

Do publikacji z zakresu problematyki partycypacji kobiet należą:

- *Ambiguous Waters: Third Wave Feminism In the United States*, [w:] *The Participation of Women in the Media and in Politics – an International Dimension*, pod. red. Iwetty Andruszkiewicz, Aliny Balczyńskiej – Kosman, Published by Faculty of Political Science and Journalism Adam Mickiewicz University Poznań 2010.
- *Feminizm amerykański trzeciej fali – zmiana i kontynuacja*, [w:] „Studia Politologiczne” nr 2/ 2011.
- *Oblicza i dylematy partycypacji kobiet w życiu społeczno-politycznym Korei Południowej – wybrane aspekty*, [w:] *Gender jako determinanta w przestrzeni prywatnej i publicznej*, pod. red., Aliny Balczyńskiej-Kosman, Iwetty Andruszkiewicz, Joanny Kałużnej, Elizy Kania, Wydawnictwo Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa, Poznań 2012.

Tematyka poruszana w niniejszych publikacjach była również przedmiotem moich wystąpień na kongresach oraz krajowych i międzynarodowych konferencjach w różnych ośrodkach naukowych (m.in. Poznań, Warszawa, Toruń, Chorzów). Od 2007 r. brałam udział w corocznych, międzynarodowych konferencjach azjatyckich organizowanych przez Towarzystwo Azji i Pacyfiku z siedzibą w Toruniu. Chciałabym nadmienić, że należę do członków założycieli Towarzystwa. Prezentowane przeze mnie artykuły na konferencjach azjatyckich w Toruniu zostały opublikowane w Wydawnictwie Adam Marszałek.

Od 2014 r. Towarzystwo było współorganizatorem I Kongresu Azjatyckiego. W 2015 r. w maju odbędzie się II Kongres Azjatycki.

5.2. Dorobek dydaktyczno-organizacyjny

W ramach działalności dydaktycznej w latach 2007-2015 prowadzę zajęcia (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, warsztaty) z następujących przedmiotów:

- Studia wschodnioazjatyckie
- Demokracja i totalitaryzm w Azji Wschodniej
- Demokracja - idee i instytucje

- Historia dyplomacji
- Protokół dyplomatyczny
- Negocjacje międzynarodowe
- Azjatyckie negocjacje w biznesie
- Negocjacje i mediacje
- Globalizacja i jej konsekwencje
- Globalne problemy współczesnego świata
- Sztuka prezentacji i wystąpień publicznych
- Organizacja i funkcjonowanie służb dyplomatycznych i konsularnych
- Seminarium dyplomowe

W ramach działalności organizacyjnej w roku akademickim 2014/2015 sprawuję opiekę nad 6 modułami na studiach I stopnia: Sztuka prezentacji i wystąpień publicznych (studia stacjonarne, kierunek: Doradztwo i Coaching); Sztuka prezentacji i wystąpień publicznych (studia niestacjonarne, kierunek: kierunek Doradztwo i Coaching); Negocjacje i komunikacja międzykulturowa (studia niestacjonarne, kierunek: Stosunki międzynarodowe); Teoria i praktyka dyplomacji (studia niestacjonarne); Savoir-vivre w pracy i życiu (studia niestacjonarne, kierunek: Doradztwo i Coaching); Savoir-vivre w pracy i życiu (studia niestacjonarne, kierunki: Stosunki międzynarodowe, Kulturoznawstwo, Informatyka, Grafika, Pedagogika). Ponadto pełnię funkcję opiekuna III roku dla studentów niestacjonarnych na kierunku Stosunki międzynarodowe na studiach I stopnia.

W latach 2010-2012 byłem członkiem Senatu Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa. W okresie tym sprawowałem funkcję przedstawiciela pracowników akademickich Uczelni.

Od 2013 r. prowadzę również seminarium dyplomowe (magisterskie) dla studentów II stopnia na kierunku Politologia. Uczestniczę w komisjach egzaminacyjnych swoich magistrantów. W latach 2008-2013 prowadziłam również seminarium dyplomowe (licencjackie) dla studentów I stopnia na kierunku Stosunki międzynarodowe oraz seminarium dyplomowe (magisterskie) dla studentów II stopnia na kierunku Stosunki międzynarodowe. W okresie tym byłam także recenzentem prac licencjackich oraz uczestniczyłam w komisjach egzaminacyjnych (licencjackich i magisterskich). Pod moim kierunkiem zostało obronionych 5 prac licencjackich oraz 41 prac magisterskich. Kilku moich seminarzystów otrzymało nagrodę Rektora za wyróżnioną pracę magisterską.

W latach 2008- 2013 pełniłam funkcje przewodniczącej Rady Kół Naukowych WSNHiD oraz opiekuna studenckiego Koła Naukowego Stosunków Międzynarodowych. W okresie tym wspólnie ze studentami organizowałam międzyuczelniane, interdyscyplinarne studenckie konferencje naukowe. Do najważniejszych z nich można zaliczyć konferencje na temat: *Chiny w przeddzień Igrzysk Olimpijskich* (2008); *Polska droga do demokracji – Społeczeństwo – Polityka – Gospodarka* (2009); *Konfucjańskie kraje Dalekiego Wschodu* (2009); *Dyplomacja w różnych kulturach świata* (2010); *Prawa człowieka we współczesnym świecie* (2012). Prowadzone były także różne studenckie warsztaty tematyczne, na które byli zapraszani znani politycy, dziennikarze, sportowcy, przedstawiciele organizacji pozarządowych (np. Amnesty International). Pod moją opieką studenci Koła Naukowego Stosunków Międzynarodowych uczestniczyli w uczelnianym projekcie pt. Super Student. W ramach tego projektu odbyły się warsztaty naukowe, m.in.: *Studiować z radością, Jak przygotować, napisać i obronić pracę magisterską ?*, *Poznańscy uczeni - ich pasje i osiągnięcia naukowo-badawcze*.

W 2010 r. narodziła się inicjatywa utworzenia niezależnego czasopisma studenckiego o nazwie Debiuty. Jego celem było publikowanie najlepszych artykułów prezentowanych przez studentów podczas konferencji naukowych. Jako przewodnicząca Rady Kół Naukowych WSNHiD koordynowałam działalność uczelnianych Kół Naukowych. W ramach działalności Kół studenci uczestniczyli również w działalności charytatywnej, m.in. organizowali zbiórki odzieży i zabawek dla różnych Domów Dziecka.

Od 2013 r. pełnię funkcję opiekuna studenckiego Koła Naukowego Politologów. W ramach działalności Koła organizowane są międzyuczelniane studenckie konferencje naukowe, m.in. *Aktualność myśli Marksa w XXI wieku* (2014). Ponadto organizowane są także warsztaty naukowe, m.in. *Supermocarstwo - krytyczna analiza roli USA we współczesnym systemie międzynarodowym* (2014); *Rewizjonizm historyczny a dorobek naukowy Antonego C. Suttona* (2014); *Myśl Michała Aleksandrowicza Bakunina* (2014).

Moja ogólna ocena ewaluacji w roku akademickim 2013/2014 wynosi: 5,0

5.3. Nagrody i wyróżnienia

Moja działalność naukowa, dydaktyczna oraz organizacyjna została kilkakrotnie doceniona przez władze Uczelni. Z tego tytułu otrzymałam nagrody Rektora: Nagroda JM Rektora UAM za dysertację doktorską (2005); Nagroda JM Rektora WSNHiD za wyróżniające się osiągnięcia w pracy dydaktyczno-organizacyjnej (2008); Nagroda JM Rektora WSNHiD za wyróżniające się osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej (2010); Nagroda JM Rektora WSNHiD za wyróżniającą działalność naukową (2012). Otrzymałam także podziękowanie JM Rektora WSNHiD za pomoc merytoryczną i wkład dydaktyczny w opiekę promotorską nad wyróżnionymi pracami magisterskimi moich Seminarzystów (2011, 2012, 2014).

5.4. Członkostwo w krajowych / międzynarodowych organizacjach i towarzystwach naukowych:

- Towarzystwo Azji i Pacyfiku (2006)
- Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych (2006)
- Polskie Towarzystwo Studiów Międzynarodowych (2010)
- The Association for Korean Studies in Europe (AKSE) (2014)
- International Political Science Association (IPSA) (2014)

5.5. Udział w komitetach redakcyjnych:

Od 2010 r. pełnię funkcję sekretarza redakcji „Problemy Humanistyki”. Czasopismo naukowe wydawane jest przez Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa w Poznaniu.

Od 2014 r. należę do Rady Naukowej Serii *Biblioteka Azji i Pacyfiku* w Wydawnictwie Adam Marszałek w Toruniu.

5.6. Kierownictwo/uczestnictwo w projektach badawczych

Brałam udział jako członek zespołu badawczego w projekcie *Przemiany społeczno-polityczne w Azji Wschodniej w XXI w.*, realizowanym w ramach działalności statutowej

Instytutu Studiów Politycznych PAN - Zakład Azji i Pacyfiku (kierownik projektu: prof. zw. dr hab. Waldemar J. Dziak).

W latach 2010-2012 realizowałam (jako kierownik i wykonawca) grant ze środków wydziałowych WSNHiD na badania własne, zatytułowany *Problemy Półwyspu Koreańskiego*.

Uczestniczyłam w projekcie *Polityka międzynarodowych działań humanitarnych* (grant na badania własne, kierownik projektu: dr Joanna Dobrowolska-Polak, Instytut Zachodni, (2010-2012).

W roku akademickim 2013/2014, w ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych brałam udział w projekcie „*Wzrost potencjału Wyższej Szkoły Nauk Humanistycznych i Dziennikarstwa oraz Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej poprzez wdrożenie modeli zarządzania jakością i programu rozwoju kadry kierowniczej*” współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Reprezentant Polski w projekcie European Network for Conflict Research - COST Action IS1107, delegowany przez MNiSW (projekt zbiorowy), Instytucja realizująca projekt: ETH Zurich, reprezentacja w latach 2013-2014, Instytucja finansująca: Unia Europejska i instytucje uczestniczące, m.in.: HIIK, SIPRI, Uppsala University.

W roku akademickim 2014/2015 w ramach szkoleń dla pracowników naukowo-dydaktycznych uczestniczyłam w kursie akredytacyjnym International Coach Federation (ICF).

5.7. Popularyzacja nauki

Swoją wiedzę i doświadczenie zawodowe wykorzystuję nie tylko podczas zajęć dydaktycznych, ale także w realizacji aktywności o charakterze popularyzatorskim. Od 2007 r. uczestniczę w różnych spotkaniach poświęconych zagadnieniom związanym głównie z Azją Wschodnią, a w sposób szczególny problemom politycznym Półwyspu Koreańskiego.

Celem tych spotkań jest zaprezentowanie szerszej grupie odbiorców różnych tematów związanych nie tylko z polityką, ale również z azjatycką kulturą, literaturą, muzyką, sztuką, sportem (azjatyckimi sztukami samoobrony) czy biznesem (sukcesami gospodarczymi „azjatyckich tygrysów”). Poznawanie historycznej, kulturowej i politycznej specyfikacji Azji, w jej zróżnicowaniu regionalnym, narodowym i państwowym ma służyć promowaniu

i popularyzacji wiedzy, a także przyczynić się do wzrostu zainteresowania problematyką azjatycką.

Dzieląc się posiadaną wiedzą i swoimi doświadczeniami z pracy z Koreańczykami, zarówno w Korei Południowej, jak i Polsce, w 2007 r. wygłosiłam m.in. wykład pt. *Biznes a konfucjańska kultura. Dzień w południowokoreańskiej firmie* w ramach realizacji projektu Enter Asia organizowanego przez Komitet Lokalny międzynarodowej organizacji studenckiej AIESEC, który odbył się na Uniwersytecie Ekonomicznym w Poznaniu. Słuchacze mogli zapoznać się z zagadnieniami związanymi z funkcjonowaniem firmy południowokoreańskiej: jej strukturą organizacyjną, relacjami interpersonalnymi, technikami negocjacyjnymi, czy konfucjańskim stylem pracy.

Wielokrotnie występowałam z referatem na studenckich konferencjach naukowych prezentując głównie zagadnienia związane z Półwyspem Koreańskim, jak i problemy z zakresu współpracy i komunikacji w środowisku wielokulturowym.

W Centrum Kultury Koreańskiej w Warszawie w 2010 r. odbyła się promocja mojej książki *Południowokoreańska droga do demokracji*. Wydarzenie to stało się także okazją do przedstawienia najnowszej historii politycznej Korei Południowej na tle zmian zachodzących w kulturze i społeczeństwie, ze szczególnym uwzględnieniem wzajemnych relacji politycznych i gospodarczych między Polską a Republiką Koreą.

Od 2010 r. w ramach uczelnianych spotkań z maturzystami prowadzę warsztaty związane z problematyką azjatycką, m.in.: *Wartości azjatyckie, czyli jak poznać i zrozumieć Azję?* Uczestniczyłam w organizowanych przez WSNHiD spotkaniach z licealistami np. w ramach Dni ze Stosunkami międzynarodowymi. Chciałabym także nadmienić, że należę do Bazy Ekspertów WSNHiD. Występowałam również jako m.in. ekspert ds. koreańskich w wywiadach dla prasy, radia i telewizji (m.in. TVN, TVN 24, regionalna Telewizja WTK).

5.8. Przedsięwzięcia naukowe w toku przygotowań i realizacji 2014 -2016

- W styczniu 2015 r. oddałam do druku artykuł do czasopisma „Przegląd Zachodni” nr 2 / 2015. Tytuł artykułu: *Political Challenges in a Divided Nation: South Korea's North Korea Policy*.
- W ramach współpracy z Zakładem Azji i Pacyfiku Instytutu Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk w Warszawie przygotowuję pracę: *Przywódcy polityczni Półwyspu Koreańskiego*.

- Zgłosiłam uczestnictwo wystąpienia z referatem pt. *Spory terytorialne między Republiką Korei a Japonią: Dokdo/Takeshima i Morze Wschodnie/Morze Japońskie* podczas obrad na II Kongresie Azjatyckim w dniach 21-22 maja 2015 r. w Toruniu.
- Zgłosiłam uczestnictwo wystąpień z referatami podczas III Kongresu Politologii „Odsłony polityki” w Krakowie w dniach 22-24 września 2015 r. Tytuły artykułów:
1. *Stosunki międzykoreańskie w okresie rządów administracji prezydent Park Geun Hye*
2. *Partycypacja polityczna kobiet w Azji Wschodniej - wybrane przykłady.*

Grażyna Stomed